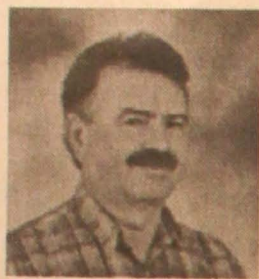

ΧΟΡΟΣ 'ΚΙΝΙΚ'

**Γράφει ο
Τσιαμήτρος
Γιάννης
εκπ/κός-
χορο-
διδάσκαλος**

Πρόκειται για έναν χορό με μια συγκεκριμένη οργανική (χωρίς λόγια) μελωδία από το χωριό Περιβόλι Γρεβενών. Αν και δεν είμαι Περιβολιώτης, θα επιχειρήσω να κάνω μια σύντομη αναφορά, καθώς αυτός ο χορός αποτελεί το σήμα κατατεθέν των Περιβολιωτών. Δεν είναι βέβαια τυχαίο ότι σε όλα τα ανταμώματα των Βλάχων, κατά την αναβίωση του 'Τρανού Χορού', αυτή η μελωδία παίζεται πάντοτε.

Η ονομασία του χορού (Κόρλου ντι λα Κίνικ) πάρθηκε από την τοποθεσία 'Κίνικ'. Το Κίνικ είναι ένα πλάτωμα (πάντα) στο επάνω μέρος του χωριού και αποτελεί μια τοποθεσία φορτισμένη ιστορικά, πολιτισμικά και συναισθηματικά για τους Περιβολιώτες. Το 'Κίνικ' δεν είναι ένας μόνο απλός χορός. Είναι ένα μέρος του εθίμου, που τελείται κατά τον εορτασμό της Σάντα Βίνερι (Αγίας Παρασκευής) και στις τρεις ημέρες του πανηγυριού (26-27-28 Ιουλίου). Κάθε απόγευμα, και στις τρεις ημέρες του πανηγυριού, από το 'Μεσοχώρι', ξεκινάει αρχικά μια μικρή παρέα Περιβολιωτών με τα όργανα μπροστά και με προορισμό την τοποθεσία 'Κίνικ'. Η αρχική ομάδα περισσότερο τραγουδάει, παρά χορεύει, με ένα τραγούδι, που μοιάζει σαν ένα κάλεσμα για το μεγάλο γεγονός! Η κίνηση της ομάδας είναι αργή και ο ρυθμός τελετουργικός. Σιγά σιγά η ομάδα γίνεται μεγαλύτερη με την προσθήκη και άλλων προσώπων, έτσι ώστε να ενωθούν όλα τα μέλη της κοινότητας, να ανανεώσουν τους δεσμούς τους και να επαναλάβουν αυτό που κάνουν αιώνες τώρα.

Παρακολούθησα όλη αυτήν την διαδικασία στην δεκαετία του 90' όταν επισκέφτηκα το χωριό σε τρεις διαδοχικές χρονιές και η μια χρονιά ήταν καλύτερη από την άλλη (στα δικά μου μάτια). Κατάλαβα ότι αυτή η διαδικασία είχε βαθιές ρίζες. Ότι γίνονταν αιώνες τώρα! Όλα τα τραγούδια τους στα ελληνικά! Στην μελωδία και στον χορό έχουμε μια επανάληψη. Αυτή η επανάληψη αποτελούσε πρωταρχικό χαρακτηριστικό σε όλες της ιεροτελεστίες και τις μνητικές τελετές, που γίνονταν στην αρχαιότητα. Αυτό φαίνεται καθαρά στο χορό. Έτσι, το έθιμο δείχνει ότι έχει καθαρά αρχαιοελληνικές ρίζες (τραγούδι ελληνικό-επαναληπτική-μνητική τελετουργική διαδικασία).

Ο χορός είναι τόσο απλός και αν τον δει ένας ξένος πιθανόν να βαρεθεί και να απορήσει γιατί αυτή η μονότονη επανάληψη. Αυτό είχα νιώσει εγώ την πρώτη φορά. Την τρίτη φορά (χρονιά) όμως, αισθάνθηκα ένα υπέροχο συναίσθημα από αυτήν την επαναληπτική μονοτονία! Είχα μνηθεί! Έγινε ένα με τους χωριανούς! Η μελωδία του χορού όλο και πιο πολύ διαπερνούσε μέσα στο κορμί και στην καρδιά μου. Ήταν μάλλον και στο DNA μου!

Βέβαια, στις 26 Ιουλίου, μετά την λειτουργία στην εκκλησία της Αγίας Παρασκευής γίνεται ένας πλειστηριασμός

της εικόνας της τιμώμενης Αγίας, αυτός που πλειοδοτεί, αποκτά το δικαίωμα να σύρει πρώτος τον χορό και διαδραματίζεται η ίδια χορευτική διαδικασία του Τρανού χορού, που γίνεται κάθε απόγευμα. Η επιζήτηση των πρώτων θέσεων στον χορό φαίνεται και από την δημοπρασία της εικόνας του Αγίου. Άτομα, που απόκτησαν πρόσφατα κοινωνική επιφάνεια, επιζητούν την κοινωνική καταξίωση και μετέχουν δυναμικά στην δημοπρασία για την σαφώς επιζητούμενη κοινωνική τους καταξίωση.

Το απόγευμα, όταν πλέον φτάνουν στην περιοχή 'Κίνικ', στον 'Τρανό χορό' (Μάρι Κόρλου) ο κύκλος είναι μονός, τα όργανα μπροστά και κατά πόδας δίπλα στον πρωτοχορευτή. Σιγά σιγά ο κύκλος γίνεται τεράστιος. Μπροστά οι άντρες μετά οι γυναίκες. Σε κάθε φύλο έχουμε την ηλικιακή σειρά χορού. Αυτές τις ημέρες όλοι οι χωριανοί (ακόμα και οι ξενιτεμένοι) φροντίζουν να είναι παρόντες έτσι σαν να θέλουν να αποδείξουν ότι είναι πιστά μέλη του χωριού και έχουν μια δικιά τους θέση στην κοινότητα. Οι νέοι άντρες και οι νέες γυναίκες επιθυμούν να φτάσουν με τον χρόνο στις τιμώμενες πρώτες σειρές του χορού.

Ο Τρανός χορός, που γίνονταν και που γίνεται ακόμα (και όχι με αναβίωση), διατρανώνει την ενότητα του χωριού με αυτόν τον μεγαλοπρεπή τρόπο. Παλιότερα εκεί θα γνωρίζονταν οι νέοι μεταξύ τους. Μετά το τέλος του χορού, οι γυναίκες αποσύρονται και οι άντρες επιδίδονται σε αγωνίσματα και παιχνίδια (άλμα εις τριπλούν, τζιζ κλπ). Είναι ένας αγώνας λεβεντιάς και παλικαριάς με σαφέστατες αρχαϊκές καταβολές. Τα τελευταία χρόνια, μετά το τέλος του μεγάλου χορού, οι γυναίκες στήνουν τον δικό τους χορό (δείγμα της δήλωσης της χειραφέτησης της γυναίκας

στην σύγχρονη εποχή).

Κατόπιν, η τελετουργία συνεχίζεται στην δυτική έξοδο του χοροστασίου (Βάλια Πρέφτουλου). Εκεί σχηματίζονται δύο ομάδες (μια ομάδα με μεγάλους σε ηλικία άντρες και γυναίκες και μια δεύτερη με νέους άντρες και γυναίκες). Εδώ έχουμε ως κεντρικό σημείο το τραγούδι. Έχουμε τώρα μια αντίστροφη κίνηση (Κίνικ-Μεσοχώρι). Ο 'ήχος' του τραγουδιού είναι ίδιος και μονότονος πάλι. Η πρώτη κομπανία παίρνει το τραγούδι και η δεύτερη επαναλαμβάνει. (είναι ένας καλός τρόπος βέβαια για να μάθουν οι νεότεροι). Τραγουδούν και περπατούν αργά. Τα τραγούδια που λένε δεν είναι μόνο ιστορικά, αλλά και απλά λυρικά. Η σειρά, με την οποία τραγουδιούνται, δεν είναι πάντα η ίδια. Ωστόσο, ξεκινάνε πάντα με το τραγούδι «Σε Περιβόλι μπαίνω», λόγω της παρουσίας της λέξης 'περιβόλι'. Τώρα δεν λένε πια 'σε περιβόλι μπαίνω', αλλά 'στο Περιβόλι μπαίνω', έτσι το αφηρημένο γίνεται συγκεκριμένο, γίνεται το ίδιο το χωριό που φέρει το όνομα.

Στο Μεσοχώρι ολοκληρώνεται το έθιμο. Σημασία έχει ότι παρά τους νεωτερισμούς το έθιμο διατηρείται ζωντανό

μέχρι και τώρα και δεν γίνεται αναβίωσή του. Σημαντικό στοιχείο στις ημέρες μας είναι ότι οι κτηνοτρόφοι, που έχουν εναπομείνει, φαίνονται πιο γνήσιοι και παραδοσιακοί, όπως είναι φυσικό, σε σχέση με τους αστούς. Ο καθένας από την μεριά του εκφράζει αυτό που θέλει. Οι κτηνοτρόφοι, ότι είναι οι γνήσιοι συνεχιστές της παράδοσης και οι αστοί, ότι εκφράζουν την πίστη τους και την αφοσίωσή τους στην κοινότητα από όπου κατάγονται.

Τα τραγούδια που τραγουδιούνται στα τελευταία πανηγύρια είναι:

1. Σε Περιβόλι μπαίνω 2. Η Κορηλιανή 3. Στα Περιβολιώτικα βουνά. 4. Η Γράμμουστα.

5. Πιρουσιάννα 6. Δεροπολιτισσα 7. Πήγαινα το δρόμο δρόμο 8. Δεν φταίει η Μακρινίτσα. 9. Στην Κρανιά μεσ' το μπουγάζι, 10. Του Γκόγκου Μίσιου. (αυτά λέγονταν από το 'Κίνικ' μέχρι το 'Μεσοχώρι'). Στο Μεσοχώρι, με χορό στα τρία, λένε τα ακόλουθα 1. Δεν σε θαρρούσα ποταμία 2. Ο Κωσταντούλας 3. Του Ζιάκα 4. Το Ασημονέρι. Όλα τα τραγούδια στα ελληνικά! Μέσα από την επανάληψη και την μονοτονία, που είναι κατεξοχήν χαρακτηριστικό των μνητικών τελετών, αντιλαμβάνεται κανείς την διαχρονικότητα (ανά τους αιώνες) αυτού του τελετουργικού εθίμου και την αυτονόητη ελληνικότητά του!

(Τα παραπάνω ήταν σκέψεις μου και εμπειρίες, που τις έγραψα από τις θυμισές μου κατά την επίσκεψή μου στο Περιβόλι στην δεκαετία του 90', αντλώντας ταυτόχρονα ορισμένες πληροφορίες από ένα υπέροχο βιβλίο: «το Περιβόλι της Πίνδου», 1995, έκδοση Εξωραϊστικού εκπολιτιστικού Συλλόγου Περιβολίου 'Βάλια Κάλντα', από κείμενο του Βασίλη Ντισιάκου με την συνεργασία Στέργιου Λαίτσου, με τίτλο: «Χορός και συμβολική έκφραση της κοινότητας: Κίνικ»).

**ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΜΕΤΑΚΟΜΙΣΕΙΣ-ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ
ΑΝΥΨΩΤΙΚΟ 25μ. ύψος και υδραυλική πόρτα**

**ΣΙΩΣΙΟΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ
& ΥΙΟΣ**